

**CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni.
Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que
diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia
colit ac veneratur.||**

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Decreta Sixti papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72934)

Epistola Alexandri pape

Quod aliter fieri non potest, nisi sapiam sectando, eiusque præcepta lectionibus & hymnis meditando, atque eo admodum te implendo, orando, vigilando, & voluntate eius, (in quantum ipse largitus fuerit) proficere studeamus. Nec eandem negligendam gratiam nobis dominus dedit, sed fideliter exercendam tribuit. Dilectio enim sine simulatione in nobis esse, & apparere debet, quia omnis qui odit fratrem suum homicida est. Qui vero diligit eum, in deo manet, & deus in eo, vnde & apostolus ait: Nolite iudicare fratres inuicem, sed hoc iudicate magis, ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum, & dominus inquit: Quod tibi non vis fieri, alteri ne facias, & alibi: In hoc cognoscet omnes quia mei estis discipuli, si dilectionis habueritis ad inuicem, & Salomon ait: Sacrificium salutare est attendere mandatis & discedere ab omni iniquitate. Summa enim iniquitas est fratres detrahere, & accusare, vnde scriptum est: Omnis qui detrahit fratrem suum homicida est. Et omnis homicida non habet partem aut hereditatem in regno dei, & alibi: Cauete vos fratres charissimi, ne participes efficiamini (quod absit) malis eorum, & non solum vos cauete a talibus, sed & cauere alios ab eis, & auertere docte, de his enim dominus ait per prophetam Michæam: Vix qui cogitatis inutile, & operamini malum in cubilibus vestris. In luce matutina facient illud quoniam contra deum est manus eorum. Et concupierunt agros, & violenter tulerunt, & domos rapuerunt, & calumniabant virum, & domum eius, vix & hereditatem eius. Idcirco dicit dominus hæc: Ecce ego cogito super familiam istam malum, vnde non auferetis colla vestra, & non ambulabitis superbi, quoniam tempus pessimum est. In die illa sumet super vos parabola, & cantabunt canticum cum suauitate, dicentium: De populatone vastati sumus, pars populi mei commutata est. Quo recedit a me cum reuertat, qui regiones vestras deuorat. Propter quod non erit tibi mittens funiculum fortis in cœtu domini, o Israel. Ne loquamini loquentes. Non stillabit super istos, non comprehendet confusio dicit dominus Iacob: Nunquid abbreviatus est spiritus domini, aut tales sunt cogitationes eius. Nonne verba mea bona sunt, cum eo qui recte graditur. Et contra, populus meus in aduersarium confurrexit, desuper tunicam pallium sustulit & eos qui transibant simpliciter, conuertistis ad bellum, & contra: De his qui accusant vel tribulant per Naum prophetam confortans eos sic loquitur dominus, dicens: Et confortans in die tribulationis, & scies sperantes in se. Et in diluuium pretereunte consummationem faciet loci eius, & inimicos eius presequens tenebræ. Quid cogitatis contra dominum? Confirmationem ipse faciet. Non consurget duplex tribulatio, quæ sicut spinæ se inuicem complectunt, sic conuiuium eorum pariter potantium consumet quasi stipula ariditate plena. Ex te exibit cogitans contra dominum malitia mente practas per uaricationem. Hæc dixit dominus: Si perfecti fuerint, ita & plures sic quoque attendent & pertransibit. Affixi te & non affligam te ultra. Facile est fratres verbo fallere hominem, sed non deum. Sapiens non est qui nocet, nec vir linguosus in malum se dirigit in terra, nihil vero mali vult, qui fidelis est. Malo enim & prauo ingenio fides aliena est, ait enim apostolus de infidelium ignorantia: Si enim cognouissent nunquam dominum gloriæ crucifixissent. Cruciger enim dominum qui eum in sacerdotibus suis presequunt: quia crux a cruciatu dei. Magnam vero faciem sustinet qui compatitur, sed tamen beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Ecce ait Iudas apostolus: Veniet dominus in milibus suis facere iudicium, & perdere omnes impios, & arguere omnem carnem, de omnibus impietatibus eorum. Hæc fratres valde timenda sunt, & pendenda, ne veniens unusquisque ad iudicium poenam cum impijs recipiat, sed cum iustis gloriam. Quod Pius dominus prestare dignetur, qui viuit & regnat per secula cuncta. Data Calestini, Maij Heliano & Vetereo, cc. consulibus.

Incipiunt decreta Sixti pape primi.

C
Anno dñi
129. tempore
Adriani

MNIBVS in deo patre, & domino nostro Iesu Christo dilectis fratribus in charitate domini nostri Iesu Christi, Sixtus Romanæ Ecclesiæ archiepiscopus salutem. Charissimi fideliter agite in omnibus, ut fideles & non infideles inueniamini. Nolite imitari malum, sed quod bonum est agite, quia qui ex deo est bene facit, qui autem male, non ex deo, sed ex diabolo est. Fidem enim rectam vos tenere oportet, ut dissentientes ab Apostolica non sitis doctrina. Vnum enim verum deum patrem & filium a prophetis & apostolis ostendimus prædicatum, a quibus etiam spiritum sanctum credimus non esse discretum. Esaias propheta dicens: Ego sum deus & non est alius præter me. Et per meipsum iuro, quia exiit ex ore meo veritas, & sermo meus non auertitur, quia michi inclinabitur omne genu, & omnis lingua confitebitur per dominum, dicens: Iustitia & gloria ad eum veniet. Et ut in hoc testimonio patrem & filium simul fuisse cognoscatis Paulum apostolum audite dicentem: ut in nomine (inquit) Iesu omne genu flectat celestium, terrestrium, & inferorum, & omnis lingua confiteatur, quia dominus Iesus Christus in gloria est dei patris omnipotentis. Quod si secundum aliquos filius est minor patre suo, ergo minorata est & glo-

est & gloria patris in filio. Et ubi est qd in Salomone scriptura loquitur dicens: Sicut enim in conspectu eorum (inquit) magnificentus est in nobis, ita in conspectu nro magnificaberis in illis, vt cognoscant te sicut & nos cognouimus qnia nō est deus preter te dñe. Diligēter attende & agnosce filiū esse q magnificabit in iudicio, dū venerit viuos & mortuos iudicare. Itē Esaias. Audite domus Iacob, & residui domus Israel, q egredimini ex vtero & erudimini à puero vsq; ad senectutem. Ab initio ego sum & quscq; senescatis ego sum. Ego vos feci & ego sustineo, ego remittam, ego suscipiā dicit dñs, & itē. Ego sum dñs deus, preter me nō est alius deus, annunciās nouissima priusquā fiant, & statim cōsummata sunt. Itē alibi. Audi me Iacob & Israel qnia ego feci Ego sum dñs deus tuus, & nō est alius preter me, Itē ibi. Ego sum dñs deus tuus primus & ego nouissimus & in ea q supuentura sunt in nouissimis ego sum. Ego sum deus q te creauit qui te adiuuauit, & cōmuniū dextera mea. Et vnitatē patris & filij assignans loquitur dicens: Ego testis vester dicit dñs deus & puer meus tu quē ego elegi: vt sciatis & credatis, qā ego sum, & ante me nō fuit alius deus, & post me nō erit. ¶ Vñ hi q nō sane sapiūt, eligant ex duobus aut fateant patrē & filium deū vnū, aut si solum patrē deū esse contendūt, ergo illis dñs noster Iesus Christus dei filius nō erit deus, qā scriptū est. Ante me nō fuit alius deus & post me non erit. Si secundū tales ita est, cur apostolus talia p̄dicat & eundē filiū deū sup oīa benedictū infinuat. Quorū patres inquit ex qbus Christus secundū carnē q est super omnia deus benedictus in secula. Itē Esaias ait: Dominus deus Israel q liberauit eū de Aegypto. Ego sum primus & ego post hęc & preter me nō est deus sicut ego sum q stet & vocet, & pr̄paret mihi, ex quo hominē feci in seculo. Itē alibi. In te est deus & nesciebamus & nō ē alius deus preter te. Tu es em̄ deus & nesciebamus, deus Israel saluator, vnus deus non sunt pater & filius: Quis est hic deus, in q esse dicit deus pater quē aliū deū non esse propheta s̄penumero protestat, & Hieremias. Hic deus noster (ait) & non applicabit alter ad eū q inuenit omnē viā scientiæ & dedit eam Iacob puero suo & Israel dilecto suo. Post hęc in terris visus est & inter homines cōuersatus est, Et in Salomone habet. Miserere nobis deus omnium & ostende nobis lumen miserationis, & immitte timorē tuū super gentes, q non exquisierūt te, & cognoscāt, qā non est alius deus nisi tu. Itē ibi. Domine deus Israel nō est tibi similis in celo sursum, neq; in terra deorsum, & in psalmo septimodecimo. Quoniā qs deus p̄ter dñm, aut qs deus, preter deū nostrū, & in Gene. Et pluit dñs à dño ignē & sulphur sup Sodomā & Gomorrā & euerit ciuitates illas. Si solus pater deus ē, qs pluit ignē & sulphur supra p̄dictas ciuitates, vt eas euerteret. Quēso responde. Et in Deuteromio, dñs solus deducebat eos & nō fuit eū illis deus alienus. Et paulus apostolus, vnus deus q iustificat circūcisionē ex fide, & p̄putiū per fidē, & ad Corinthios. Deus erat in Christo mundū reconciliās sibi, & itē, nō est deus nisi vnus, & ad Galatas. Mediator aut vnus nō est, deus aut vnus est & vnitatē patris & filij, & spūs sancti demonstrās ephesius scribens ita cōfirmat. Sufferētes inuicē in charitate solliciti seruate vnitatē spūs in vinculo pacis. Vñ corpus & vnus spūs sicut vocati estis in vna spe vocatiōis vesteræ, vnus deus, vna fides, vnū baptisma, vnus deus. Si nō sane sapientes vnitatē fidei voluerint simplici corde recipere, ex hoc itaq; testimonio in vno spū poterūt simul patris & filij vnitatem cōdiscere. Patrē igit vt superius cōprehensum est in diuinis literis genitū proprie positū nec legere possunt penitus nec probare. Sed qā id ipsum fides exigit christiana absq; vlla dubitōe ingentis credit q tamen secundū seriē scripturaz in filio à se genito vnus esse monstrat.

¶ De cætero placuit propter malorū hoīm infestationes, vt in accusatiōe dñi ministroꝝ primo p̄sona, fides, vita, & cōuersatio blasphemantiū enucleatim perscrutet. Nā fides oēs actus hominis p̄cedere debet, qā dubius in fide infidelis est, nec eis omnino esse credendū q veritatis fidem ignorāt, nec recte conuersationis vitam ducūt. Quoniā tales facile & indifferēter lacerāt & criminant recte & pie viuentes, idcirco suspicio eorū discutienda primū, & corrigenda, neq; accusatoribus suspectis vel de inimicorū domo prodeūtibns esse credendū. Erant em̄ qdam qui prius videbant esse ex nobis sed non erāt ex nobis. Si vero essent ex nobis māfissent vtiq; nobiscū, & nō cōturbassent fratres. Exacuerūt eū (vt ait propheta) linguas suas sicut serpentes, venenū aspici dū sub labijs eorū. Quapropter hi respuendi sunt si incorrigibiles apparuerint, & vitandī ne domino decipiant famulantes. State ergo dilectissimi super vias aspicientes & interrogantes de semitis domini antiqs: & videte quæ est via domini bona & recta & ambulate in ea, & inuenietis regem animabus vestrīs. Data decimasexta Calen. Maij sub Adriano & Vero.

¶ Item epistola Sixti papæ.

Sixtus vniuersalis apostolicæ ecclesiæ ep̄s oibus ep̄is in dño salutē. Cognoscat vestra sapientia charissimi fratres, quia in hac sc̄tā sede apostolica à nobis & reliquis ep̄is cæterisq; domini sacerdotibus statutum est, vt sacra vasa non ab alijs quā à sacratis dominoq; dicatis contrectentur hominibus. Indignum valde est vt sacra domini vasa quęcunq; sint humanis vsibus seruiant, aut ab alijs q̄ à domino famulantibus eiq; dicatis tractentur viris.

Ne pro

Decreta Thelesphori pape.

Ne pro talibus præsumptionibus iratus dñs plagam imponat populo suo, & hi etiam q non peccauerunt mala patiant aut pereant, qa perit iustus sã pissime p impio. Attēdite frēs, ne ita lia vñs in ecclesijs pmittatis deinceps fieri, ne grex p̄cioso sanguine Ch̄si redēptus in p̄cipitiū (qd' ab̄sit) ruat, p̄pter qd' assumite armaturã dei, vt possitis resistere his q cōtraducunt veritati & iduite vos lorica iustitiæ calciati pedes in p̄paratōe Euāgelij pacis. Si qs vero vñm pulsatus fuerit in aliqua aduersitate licēter hãc sanctã & aplicã appellet sedē, & ad eã quasi ad caput suf fugiū habeat, ne innocēs dānet, aut Ecclesia sua detrimētū patiat. Si aut ei necesse fuerit eãq̄ appellare minime ausus fuerit, & vocatus tñ ab hac sc̄tã sede fuerit, nō renuat venire, sed confestim vt ei nuntiātū fuerit, venire festinet, & causas p̄ qbus vocatus ē prudēter disponat, atq; si necesse aliqd corrigere fuerit cū his qs hic primos iuenerit, corrigat, ad Ecclesiã tñ suã nō prius reuertat q̄ lris aplicis vel formatis pleniter iſtructus atq; purgatus si fuerit vñ. Et post q̄ domū reuersus fuerit, cognoscāt vicini sui qualr hic sua aliozq; cã discussa fuerit. Quaten⁹ eã abſq; aliq̄ ambiguitate nūtiare & p̄dicare oibus possit. Ab hac em̄ sc̄tã sede à sc̄tis aplis tueri defendi & liberari epi iussi sunt, vt sicut eoz̄ dispositōe ordinãte dño primit⁹ sunt cōstituti, sic huius sc̄tē sedis, cui⁹ dispōni eoz̄ cās, & iudicia seruauerit, p̄tectōe futuris t̄pib⁹ sint ab oib⁹ puerſitatib⁹ sp̄ liberi. Vñ culpant hi q̄ alr circa frēs egerit q̄ hui⁹ sedis rectorib⁹ placere cognouerint. ¶ His talr cōsideratis atq; cū reliqs epiſ decretis tanq̄ oim curã gerētes, p̄pter sedis p̄pria apicē decernimus, vt nemo pōtificū aliquã suis rebus expoliātū em̄ aut à sede pulſum excōicare, aut iudicare p̄sumat, qa nō est priuilegiū qd' expoliari possit iã nudatus. Si qs aut aliter agere p̄sumperit, sciat cēsurã huius sedis cū oibus mēbris suis sibi v̄eturã, & sicut egerit, ita recipiet. Si bñ bñ, graue graue. Si pessime pessime, qm̄ dignus ē opariuz mercede sua. Nos frēs nullū pdere volumus, sed ipse pdit se q̄ pie cōsiderata auertit, & q̄ Ap̄loz & huius sanctæ sedis decora libēter violat. Sed nunc frēs cōmēdamus vos oēs dño, & verbo gr̄æ eius, q̄ pōt p̄ficere & dare hæreditatē cum oibus sanctis, ipse aut deus pacis & consolatiōis det vobis idipm̄ sapere in alterutrum, vt vobis inuicē succurratis, & nō sitis diuisi, vt vnanimis vno ore, & vno corde honorificemus eū in concordia & cōsolatiōe fratrū, q̄ potēs est confirmare nos sc̄dm̄ Euangelij eius, iuxta reuelationē myſteriū æterni t̄pibus. f. p̄petuis, qbus vobis munera futuroz̄ gaudiōz̄ largienda sunt, data nono Caleñ, Aprilis Adriano & Vero. cc. concess.

Incipiunt decreta Thelesphori pape: de ieiunio

septem hebdomadarum ante Pascha, & de missarum celebratione in nocte sancta natalis Domini, & quo tempore alijs diebus missæ celebrentur, & de episcoporum defensione.

E
Anno dñi
134. Anro
nio. Pio
imperate.

HARRISSIMIS fratribus & dilectissimis episcopis Thelesphori Romanæ vrbis archiep̄s salutē in dño. Credimus sanctam fidē vestram in Apostolor̄ eruditōe fundatam, hanc tenere & hanc populis vniuersis exponere, quæ videlicet à constitutis apostolor̄, eoz̄q; successor̄ nullarōne dissentit, p̄ quos iustū est ceteros erudiri. Quapropter cognoscite à nobis & à cunctis epiſ in hãc sanctã & Apostolicam sedē congregatis statutū eē, vt septē hebdomadas plenas ante sanctū Pascha oēs clerici in sortē dñi vocati à carne ieiunēt, qa sicut discreta debet eē vita clericor̄ à laicor̄ conuersatiōe, ita & in ieiunio debet fieri discretio, & sicut laici & seculares hoies nolunt eos recipere in accusationibus & infamationibus suis, ita nec clerici debēt eos recipere in impulsationibus suis, quoniam in oibus discreta debet semper esse, & segregata vita, & conuersatio clericor̄ ac secularium laicor̄. Et sicut hi amplius sunt applicati diuinis cultibus, & familiares dñi dicunt saluatoris, ita moribus & conuersatiōe atq; sanctitate debēt eē distincti. Has ergo septē hebdomadas oēs clerici à carne & delitijs ieiunēt, & hymnis, & vigilijs, atq; ofonijs, domino inhærente die noctuq; studeant. ¶ Nocte vero sancta natiuitatis dñi saluatoris missas celebrēt, & hymnū angelicū in eis solēniter decantēt. Quoniam & in eadē nocte ab angelo pastoribus nuntiatus ē, sicut ipsa veritas testat, dicēs: Pastores erant in regione eadē vigilantes & custodiētes vigilias noctis supra gregē suum. Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos: & timuerunt timore magno, & dixit illis angelus, nolite timere. Ecce em̄ euangelizo vobis gaudiū magnū qd' erit omni populo, qa natus ē vobis hodie saluator q̄ est Christus dñs in ciuitate David. Et hoc vobis signum, inuenietis infantē pannis inuolutum, & positum in præsepio & subito facta est cum angelis multitudo militiæ celestis, laudantium dñm, & dicētium: Gloria in altissimis F deo, & in terra pax hoibus bonæ voluntatis. ¶ Cæterū cōsiderat impius iustus, & q̄rit vt occidat eum